

FERIETÓN

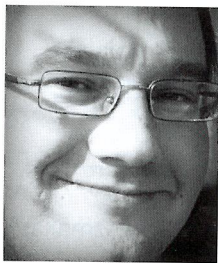
Dzeczë mają so dobrze. W ceptim, sĚchim sedzĀ. ZahalajĀ je do szkòtĕ, zawiezĀ dodóm. Dozér zagwĕsniony a bòdòj tam-sam, tej-sej sĀ czegò jesz nauczĀ, jak na bĕlnĕgò szkòlnĕgò trafiĀ. Nieròz w szkòle dadzĀ ceptĕ mlĕkò a co do zjedzeniò. Rzdżchno na nie zaszkalĕjĀ, ò szmĕksanim ni ma mòwĕ. Ò smùkanim tĕż. Ni mòże szkòlny pò głowie mądrĕgò dzecka pòsmùkac, bò bĕ gò jakò mòtpa czĕ mòtp jesz letkò ò malastowaniĕ òbskòrzĕlĕ.

Dzeczò jak dzeckò. Wiedno próbujĕ, kùli wòlno-scĕ, a barzi – pòjudzi, mòże sobie òd dozéròczów wĕbiòtkòwac. Stłĕcze co a zdaje za reakcjĀ. Wĕleje – to samò. Żelĕ ji ni ma – spròbujĕ co wiĀkszĕgò. DròbkĀ òdstawi. JakĀ petardĀ do blata wrzucy. Do arbatĕ żelatinĕ wsĕpie.

I czekò a zdrzi. I nick. Zez trapów starĕszkĀ pò-pchnie. Do wannĕ z wòdĀ włączonĀ sĕszarkĀ cĕsnie. Do bakù z benzynĀ cĕkru nasĕpie. To wszĕtkò do czasu, jaż sĀ chto òbdò a rzecze: kùnc! Bĕlebĕ zdĀził przed nieszczescym. CzĀsto biwò, że nie reagujĕmĕ.

Dòwómĕ dzeckù na wòlĀ, bò to w szkòle jich wĕproscĀ. W szkòle jich wĕchòwiĀ. Kò szkòlny-ma za to płacĀ – pòwiĕ jeden z drĕdżim.

Jo, leno kògò te dzeczĕ sĀ? Szkòlnĕgò? Pań-stwòwĕ? Wszĕtczĕ dzeczĕ nasze sĀ? Niĕ. Mòje dzeczò je leno mòje. Nĕ i mòji białczy, mò sĀ rozmiòc. A źlĕ chto cĕzy włòzò midzĕ mie a mòje dzeczĕ – mdze miòt ze mnĀ do ùczinkù. SkĀdka bò takò minysterka edukacje lepi wiĕ, czegò sĀ mò ùczĕc mòje dzeckò? Kò òna gò nie znò. Nie wiĕ, jaczĕ je rozĕmnĕ, co pòtrafi, jaczĕ talentĕ pò tatkù a mĕmie mò. ŪrzĀdnik z warszawszĕgò minysterstwa abò jinĕgò kùratorium wskòzywò, że twój Jónk, Rómk czĕ Mariczka mùsi sĀ ùczĕc tĕli a tĕli gòdzĕnów fizyczi a chemie, a tĕż przerobic skòpicĀ ùczbów ò seksu i religii. Że tornyster mùsi wòzĕc co nòmni pòl centnara na kòzdĀ nogĀ. Że w szkòle trzeba sedzec na zmianĕ pò dwie gòdzĕnĕ na kòzdim pòl-rzĕtkù. Że pisemnĕ egzaminĕ z kaszĕbszczĕgò je nót przeprowadzĕc z felietonów Fòpczi. A rodzyców sĀ nicht nie pitò. Bò to òni wiedzĀ akùratno, że pòl-szczĕgò nie je wòrt sĀ ùczĕc, bò do robòtĕ na wĕlĕwkù w Irlandie czĕ na niemieczi banie nie je

Chcemĕ so zrobic ferie (...) òd lĕdzczy òchĕbĕ, òd sztokù cĕgaństwa w mediach, òd lelekòwatoscĕ a kùndowaniò, òd ùrzĀdowi łaskawòscĕ, òd bĕlecajstwa.

brĕkòwny. Matematika? A docz, czĕj i tak nie jidze sĀ doliczĕc wiòldzĕgò dzĕla wiplatĕ, co gò nama w skłòdkach rozmajitĕch rabujĕ pòlsczĕ państwò. Fizyka? Sygnie wiedzec, że co mò wisec – sĀ nie ùtopi. A chemiò? Bez chemie ni ma fizyczi – to mògĀ zagwĕsnic chòcle zakòchòny. Z chemie dosc je wiedzec, że cĕczer słodzy, sól – robi słonĕ, a sznaps je gòrzczzi. Wù-ef? A za czim? Przdĕ lat dzeczĕ piechti chòdzĕlĕ do szkòtĕ i to bĕł nòlepszi wù-ef. W caòscĕ, jak jaczi scyrz sĀ za dzeckĀ wĕpùscył – niejeden rekòrd chùtkòscĕ bĕł tej pòbiti... Mùzyka?

Aaa, mùzyka to je czĕsto jinò sprawa. Czejbĕ ùczniowie mòglĕ mùzykòwac òb całi bòzi dzĕn – kùltura bĕ w nòrodze sĀ rozwiłĀ. Na wszĕtczĕ pĕtania bĕ

mògł spiĕwajĀco òd-pòwiadac i wiedno bĕ grał mùzyka. Lĕdzĕska bĕ wespółbilĕ w harmonie. Nicht nikògò bĕ w trĀbĀ nie robił. Spòlĕzna bĕ jak jeden chùr brzĕmiałĀ, a czĕj bĕ sĀ ju jaczi solista nalòżł – mùszòtĕbĕ cygnĀc nòtĕ z kùńsztĀ, bò wszĕtcĕ mielĕbĕ gò czĕ-

sto z przĕtu. Pòliticĕ a balòrze grĕlĕbĕ czĕsto. Jedny bĕ słĕchelĕ na drĕdżich i wiedzelĕ, co sĀ słĕchò. Fałsz bĕ kòzdi mògł zarò wĕczĕc, bò bĕ bĕł mùzyczno sztudrowòny. Lĕdze bĕ znelĕ italsczy, bò mùzykańcĕ pò italskù rozmiejĀ, a to je jĀzĕk brĕkòwny, jĀzĕk miłotĕ. Òbczas òkòzywaniò miłotĕ w niebò bĕ szłĕ leno nòwĕszĕ tònĕ, a niĕ jaczĕs mùrmùranda. Knòpi czwiczĕlĕbĕ z zacĕcym – zadĕcĕ, a dzĕwczĀta – pòlc-gamczy a pasażĕczy. Do tuńca bĕ sĀ wszĕtcĕ garnĀlĕ a nicht bĕ scanisków pòdpiĕrĀjĀcĕ nie wĕcĕròł. Chcemĕ so zrobic ferie òd donĕchczasnĕch ùczbów? Leno samò mùzyka. Pòspòlnĕ zajmĕ w tercjach abò sekstach. Sekùndĕ na sfrĕszowaniĕ. Òktawĕ lubkò brzmiĀcĕ i niĕ za dłudzĕ. Szpòrtĕ we *fòrte*, a wstĀp do spaniò – w *piano*. Ferie òd lĕdzczy òchĕbĕ, òd sztokù cĕgaństwa w mediach, òd lelekòwatoscĕ a kùndowaniò, òd ùrzĀdowi łaskawòscĕ, òd bĕlecajstwa. Niech chwĕcy mrozĕskò a wĕmiarznĀ zgniłosc a gnĕrzeniĕ. Niech sniezĕskò przĕkrĕje grzĕszĕska nielusoscĕ. Wiatrĕskò zanĕkò w tròn miesĀnòlĕżĕstwò a nicknimùszebnosc. Tacze ferie sĀ gwĕsno przĕdadzĀ swiatu.

TÓMK FÓPKA